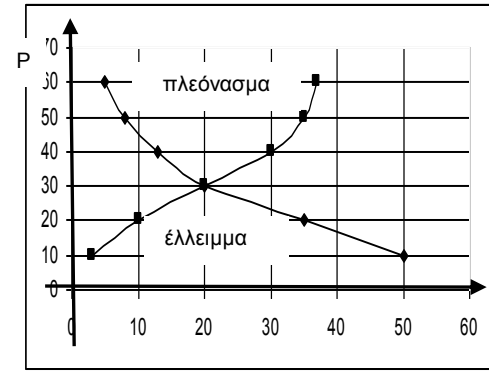

Αγορά (με την ευρεία έννοια): περιλαμβάνει όλα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους.

Τιμή και ποσότητα ισορροπίας

τιμή	ζητούμενη ποσότητα	προσφερόμενη ποσότητα	πλεονάζουσα προσφορά	υπερβάλλουσα ζήτηση
60	5	37	32	
50	8	35	27	
40	13	30	17	
30	20	20	0	0
20	35	10		25
10	50	3		47

Έλλειμμα προσφοράς ή Υπερβάλλουσα ζήτηση

όταν η ζητούμενη ποσότητα είναι μεγαλύτερη από την προσφερόμενη παρουσιάζεται υπερβάλλουσα ζήτηση ή έλλειμμα.

(π.χ. όταν $P=20$ οι παραγωγοί προσφέρουν 10 μονάδες και οι καταναλωτές ζητούν 35 μονάδες. Υπάρχει έλλειμμα 25 μονάδες).

Δηλαδή, υπάρχουν καταναλωτές που σ' αυτή την τιμή δεν βρίσκουν να αγοράσουν το προϊόν και είναι διατεθειμένοι να το αγοράσουν σε υψηλότερη τιμή.

Με την αύξηση της τιμής μειώνεται η ζητούμενη ποσότητα και αυξάνεται η προσφερόμενη με συνέπεια να μειώνεται συνεχώς το έλλειμμα.

Το έλλειμμα μηδενίζεται στο παράδειγμα μας όταν η τιμή γίνει 30).

Πλεόνασμα προσφοράς ή Πλεονάζουσα προσφορά

Όταν η προσφερόμενη ποσότητα είναι μεγαλύτερη από τη ζητούμενη υπάρχει πλεονάζουσα προσφορά ή πλεόνασμα. (π.χ. όταν $P=60$, η προσφερόμενη ποσότητα είναι 37 μονάδες ενώ η ζητούμενη 5. Υπάρχει πλεόνασμα 32 μονάδων).

Δηλαδή, στα χέρια των παραγωγών μένουν αδιάθετες 32 μονάδες. για να αποφύγουν συσσώρευση αποθεμάτων οι παραγωγοί, θα μειώσουν την τιμή.

Όταν μειώνεται η τιμή αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητα και μειώνεται η προσφερόμενη. συνεπώς σε κάθε μείωση της τιμής μειώνεται και το πλεόνασμα.

Το πλεόνασμα στο παράδειγμά μας μηδενίζεται όταν η τιμή γίνει 30 μονάδες.

αλγεβρικός προσδιορισμός του σημείου ισορροπίας

1. έστω ότι οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι γραμμικές.

$$Q_D = \alpha + \beta P \quad \text{και} \quad Q_S = \gamma + \delta P$$

στο σημείο ισορροπίας εξισορροπείται η ζητούμενη με την προσφερόμενη ποσότητα, δηλαδή ισχύει

$$Q_D = Q_S \quad \alpha + \beta P = \gamma + \delta P$$

λύνοντας την εξίσωση ως προς P , υπολογίζουμε την τιμή ισορροπίας

2. Συνάρτηση προσφοράς γραμμική και συνάρτηση ζήτησης ισοσκελής υπερβολή

$$\gamma + \delta P = \frac{A}{P} \quad (\text{εξίσωση β' βαθμού})$$

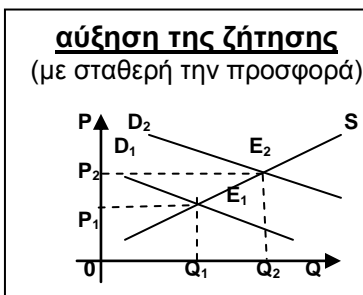
μεταβολές της τιμής και της ποσότητας ισορροπίας

D	P ₀	Q ₀
↑	↑	↑
↓	↓	↓
Σταθερή S		

S	P ₀	Q ₀
↑	↓	↑
↓	↑	↓
Σταθερή D		

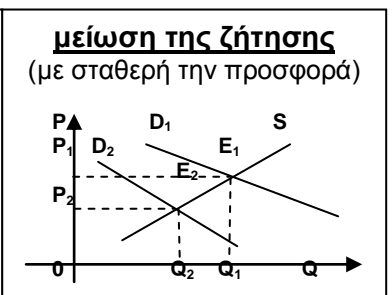
D	S	P ₀	Q ₀
↑	↑	>=<	↑
↓	↓	>=<	↓
↑	↓	↑	>=<
↓	↑	↓	>=<

μεταβολή της ζήτησης (με σταθερή την προσφορά)

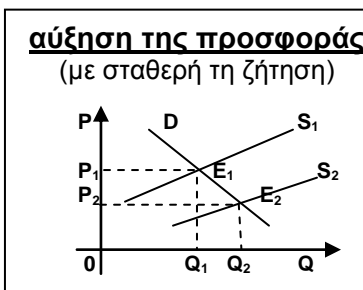

με σταθερή την προσφορά, όταν αυξάνεται η ζήτηση, αυξάνεται και η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας

με σταθερή την προσφορά, όταν μειώνεται η ζήτηση μειώνεται και η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας

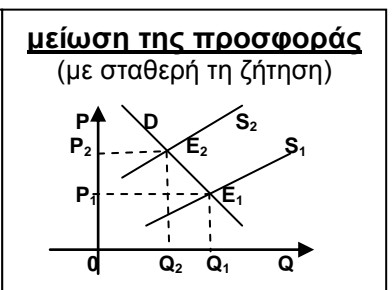

μεταβολή της προσφοράς (με σταθερή την ζήτηση)

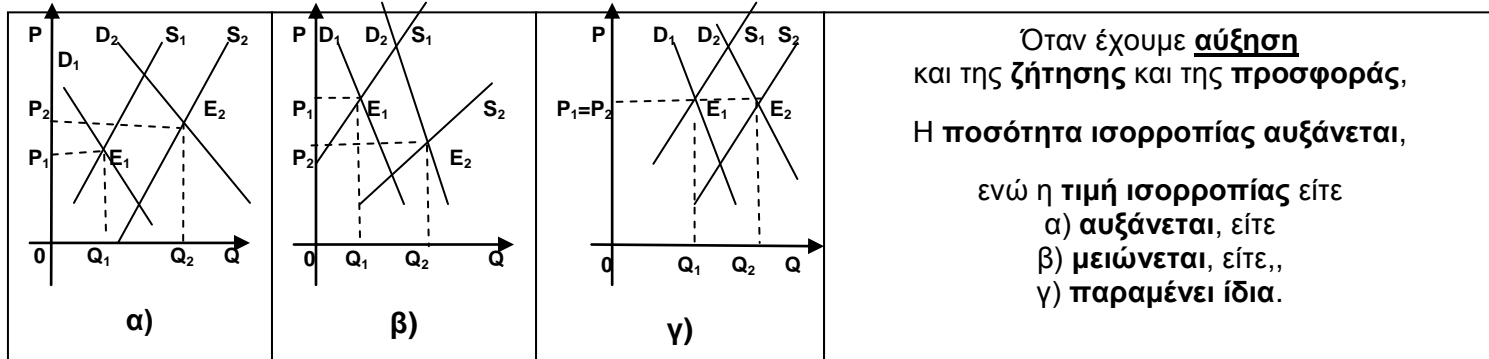
Με σταθερή τη ζήτηση, όταν αυξάνεται η προσφορά, μειώνεται η τιμή και αυξάνεται η ποσότητα ισορροπίας

Με σταθερή τη ζήτηση, όταν μειώνεται η προσφορά, αυξάνεται η τιμή και μειώνεται η ποσότητα ισορροπίας

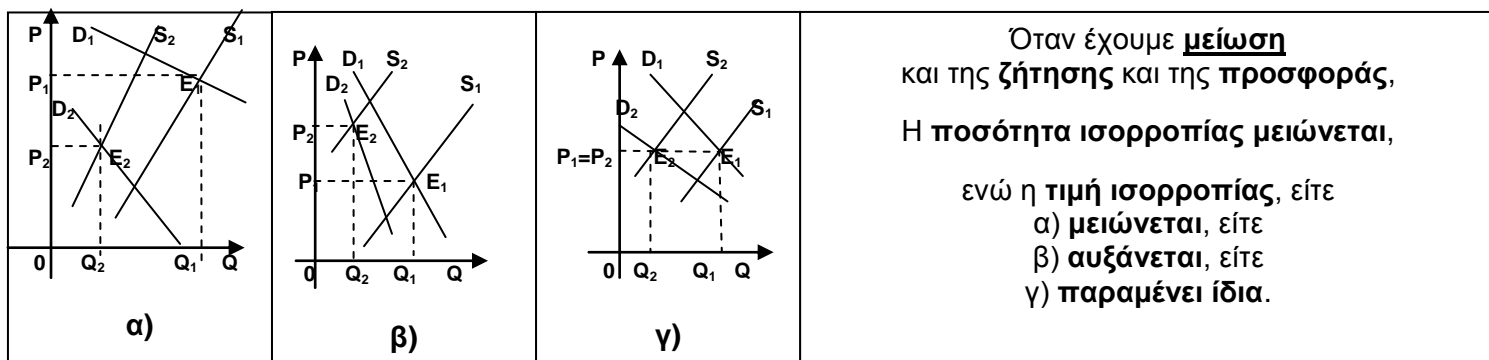

ταυτόχρονη μεταβολή της ζήτησης και της προσφοράς

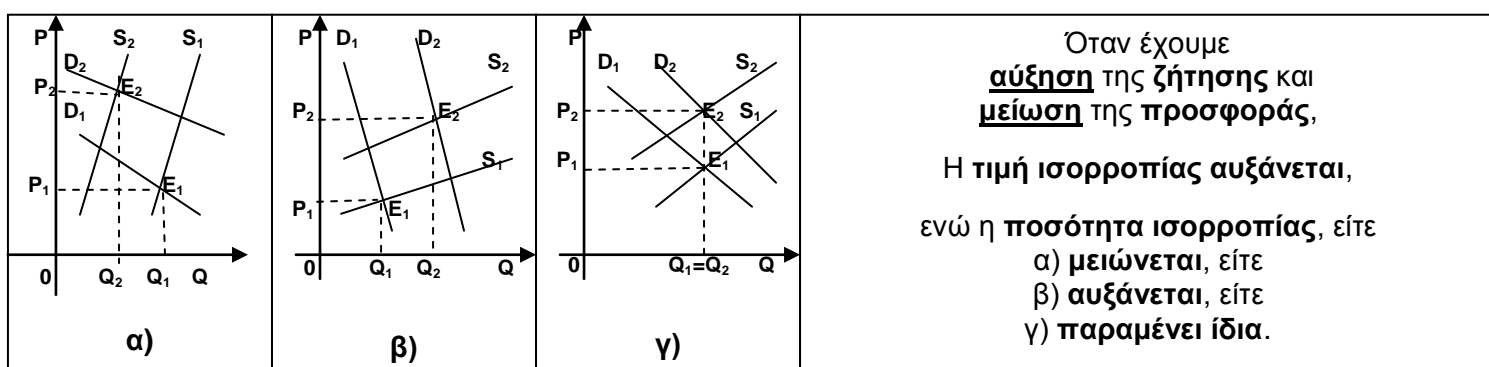
αύξηση της ζήτησης και της προσφοράς

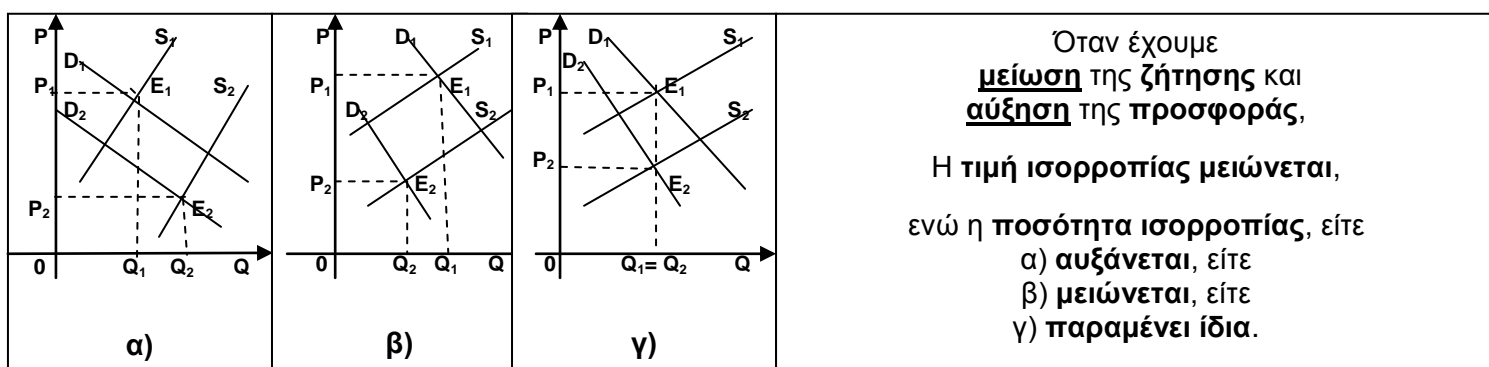
μείωση της ζήτησης και της προσφοράς

αύξηση της ζήτησης και μείωση της προσφοράς

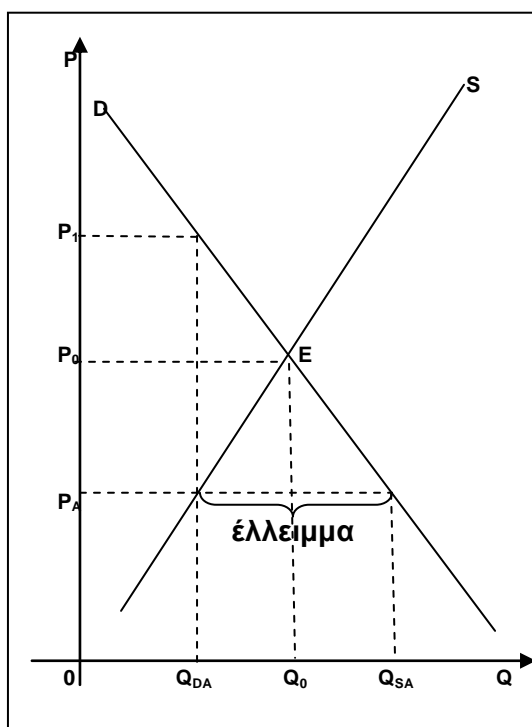

μείωση της ζήτησης και αύξηση της προσφοράς

Κρατική παρέμβαση στην αγορά.

Επιβολή ανώτατης τιμής

Σκοπός του κράτους με την επιβολή ανώτατης τιμής (P_A) είναι να προστατέψει τον καταναλωτή από υπερβολική άνοδο των τιμών.

Οι συνέπειες αυτής της παρέμβασης είναι:

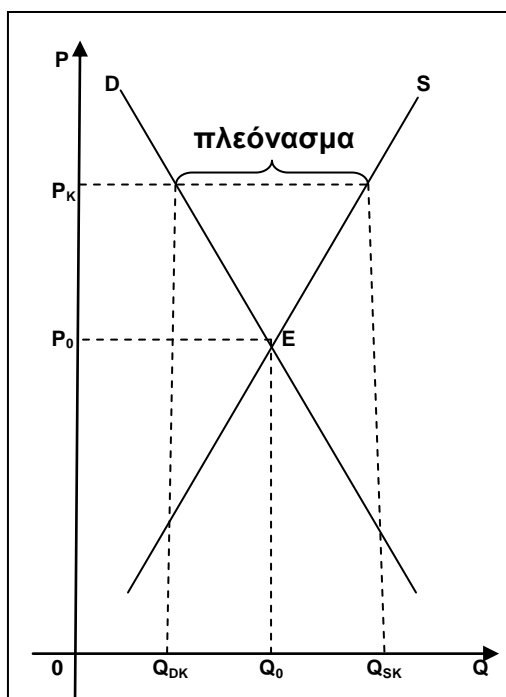
- Στην ανώτατη τιμή $P_A < P_0$ (τιμή ισορροπίας) οι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν ποσότητα Q_{SA} ενώ οι καταναλωτές ζητούν Q_{DA} . Δημιουργείται έλλειμμα $Q_{DA} - Q_{SA}$.

- Αν το κράτος έχει απόλυτο έλεγχο της προσφερόμενης ποσότητας μπορεί να διανείμει το αγαθό με δελτία και σε περιορισμένες ποσότητες, ή με σειρά προτεραιότητας.

- Αυτό που συνήθως συμβαίνει είναι η δημιουργία «μαύρης αγοράς», Δηλαδή, το αγαθό πωλείται παράνομα σε τιμή μεγαλύτερη από τη νόμιμη.

Μπορούν (παράνομα) δηλαδή οι πωλητές να πωλούν με «καπέλο» πάνω από την ανώτατη τιμή. Το ύψος του καπέλου μπορεί να φτάσει μέχρι τη διαφορά $P_1 - P_A$

Επιβολή κατώτατης τιμής

Σκοπός του κράτους όταν επιβάλλει κατώτατες τιμές είναι να προστατέψει τον παραγωγό.

Οι τιμές παρέμβασης ή ασφάλειας των γεωργικών προϊόντων είναι μια κατηγορία κατώτατων τιμών, προκειμένου να προστατευτεί το εισόδημα των αγροτών.

Το κράτος εκτιμά ότι η τιμή ισορροπίας (P_0) είναι χαμηλή και δεν εξασφαλίζει το εισόδημα των παραγωγών.

Επιβάλλει κατώτατη τιμή $P_K > P_0$.

Η ζητούμενη ποσότητα θα γίνει Q_{DK} , ενώ η προσφερόμενη Q_{SK} με αποτέλεσμα τη δημιουργία πλεονάσματος $Q_{SK} - Q_{DK}$

Το κράτος αγοράζει το πλεόνασμα $Q_{SK} - Q_{DK}$ στην τιμή παρέμβασης P_K .

Το πλεόνασμα αυτό θα βρει τρόπο να το διαθέσει για παράδειγμα, σε αγορές του εξωτερικού ή σε περίοδο μειωμένης παραγωγής.